

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

Důsledky stárnutí populace na potřebu sociálních služeb v České republice

doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.

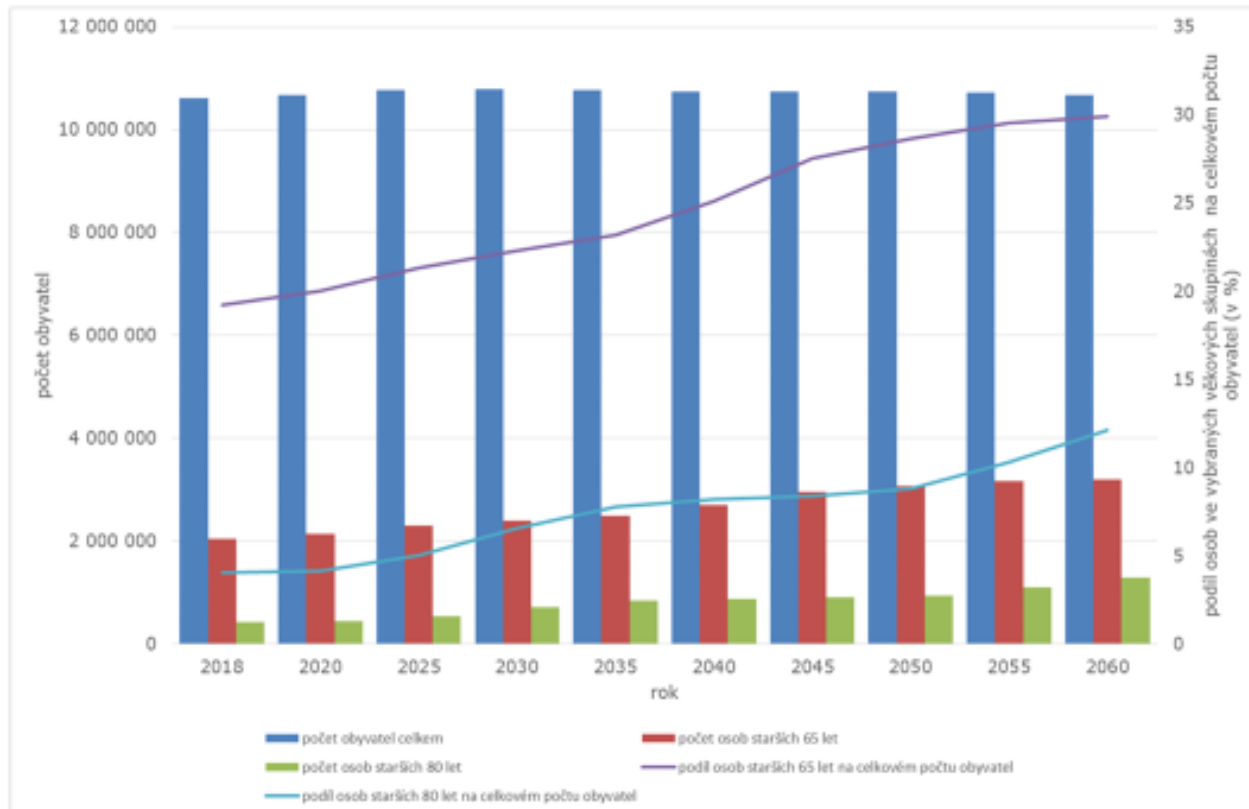
Praha, 20. dubna 2023

- 1990 – umožnění vstupu obcí, měst a NNO do poskytování sociálních služeb
  - absence zákona, ale finanční podpora NNO ze strany státu
  - restituce → výstavba nových zařízení
  - zásady zákona o sociální pomoci (1996), nový model financování sociálních služeb (1997), věcný záměr zákona o sociální pomoci (1998)
  - 15 let očekávání...
  - víra: bude přijat moderní zákon, který umožní dynamický rozvoj nových služeb zejména terénního a ambulantního charakteru a k výraznému zvýšení kvality poskytovaných sociálních služeb
  - nový systém financování – cílem příspěvku na péči bylo mj. posílit koupěschopnou poptávku a přispět tak k vytvoření tržních atributů v rámci tohoto systému veřejných služeb
-

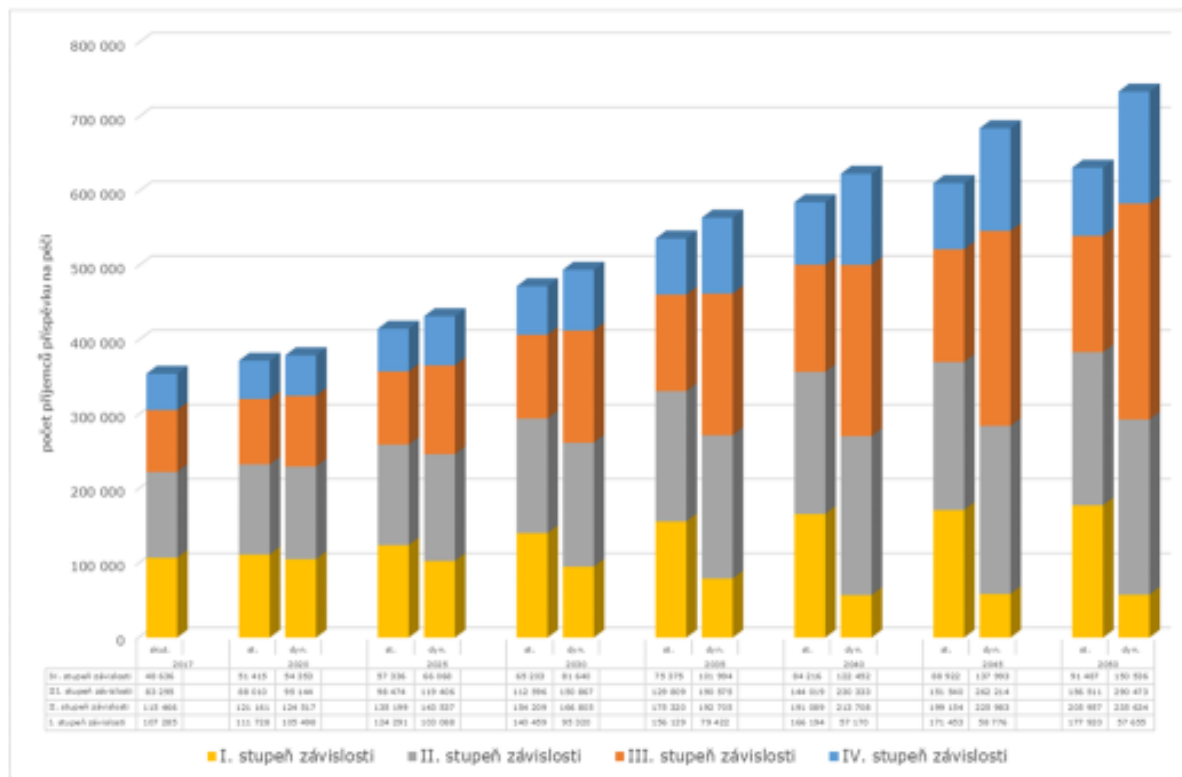
projekce vývoje obyvatelstva (ČSÚ, 2018)

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

do r. 2050

počet lůžek v LTC na 1000 osob starších 65 let

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

Belgie	70,01	Maďarsko	47,33
Švédsko	69,39	Dánsko	45,88
Švýcarsko	67,21	Estonsko	43,73
Island	63,38	Španělsko	43,13
Nizozemsko	63,22	Rakousko	43,04
Finsko	60,22	Česká republika	40,81
Malta	59,06	Litva	35,10
Francie	56,51	Lotyšsko	20,05
Lucembursko	55,83	Polsko	17,98
Slovensko	55,00	Itálie	17,76
Německo	54,09	Chorvatsko	11,47
Slovinsko	53,57	Rumunsko	7,88
Norsko	52,96	Bulharsko	2,24
Irsko	49,66	Řecko	1,13
Velká Británie	49,30		

---

zachování současné úrovně vybavenosti do r. 2050

počet míst v DS   35 596 míst → 89 146 míst

největší nárůsty kapacity nutno realizovat do r. 2035

nebo by muselo dojít ke zvýšení kapacit u jiných, substitučních služeb, jako např. pobytových služeb komunitního typu, semi-pobytových služeb, nových modelů bydlení pro seniory s navázanými sociálně-zdravotními službami apod.

počet míst v DZR   15 387 míst → 38 536 míst

největší nárůst kapacity nutno realizovat do r. 2035

počet osob PS   63 701 osob → na 98 613 osob

největší nárůst počtu osob lze očekávat do r. 2025 a následně v letech 2035 – 2045.

---

pro ilustraci:

---

pro zajištění potřebného nárůstu kapacity v DS a DZR do r. 2035 by bylo
potřeba vybudovat v každém SO ORP v tomto období v průměru

289 míst

při zachování stávající relace počtu klientů připadajících na pracovníka ve
službách sociální péče nutno zvýšit počet pracovníků

70 052 (2016) → 119 555 (2035)

+ 49 503 pracovníků

---

jak dál?

---

sociální služby jsou dnes na historické křižovatce

**další posilování závislosti poskytovatelů na dotacích
garance optimálních podmínek**

nebo

**vytvoření quasi tržního prostředí
garance minimálních podmínek**

- ❑ **koncepční materiály MPSV vycházejí z teze, že kapacity pobytových služeb se nebudou zvyšovat a potřebnou péči o seniory zajistí členové rodiny**
    - ❑ **ale... rodina není připravena na zajištění péče, podpora pečujících osob je nedostatečná (finanční, odlehčovací služby, poradenství), péče v LDN je tragická, kapacity PZSS nedostatečné, terénní služby se nerozvíjejí...**
  - ❑ **nárůst počtu osob v poproduktivním věku se musí projevit i v nárůstu celkové kapacity jednotlivých forem sociálních služeb pro seniory, vč. kapacity pobytových zařízení**
-

- ❑ urychleně koncipovat centrální plán na budování kapacit sociálních služeb pro seniory (pobytové služby, terénní služby, denní stacionáře apod.)
  - ❑ zabezpečit kvalifikovaný personál pro očekávaný nárůst kapacity sociálních služeb
  - ❑ urychleně iniciovat vznik nových a výrazné rozšíření stávajících studijních oborů na SŠ a VŠ na výuku sociální práce a ošetrovatelství tak, aby i nadále byly sociální služby poskytovány na úrovni odpovídající 21. století
  - ❑ rekvalifikační programy na ÚP ČR
-

nutná legislativní řešení

- ❑ odstranit závislost poskytovatelů sociálních služeb na přiznání dotací ze SR
    - ❑ buď převedením objemu dotací poskytovaných na služby sociální péče do příspěvku na péči
    - ❑ nebo zavedením víceletého financování sociálních služeb
  - ❑ v případě zachování dotací převést rozhodování o jejich výši na centrální úroveň
  - ❑ změnit výkonový systém financování ošetrovatelské péče v PZSS na formu paušálních plateb ve výši 340 Kč za den
-

- ❑ oddělit financování sociálních služeb zajišťovaných registrovanými poskytovateli služeb a finanční zabezpečení pečujících osob
  - ❑ příspěvek na péči vyplácet pouze registrovaným PSS přímo Úřadem práce ČR,
  - ❑ finanční zabezpečení pečujících osob řešit prostřednictvím dlouhodobého ošetrovního nebo jiné/nové sociální dávky
- ❑ zvýšit počet stupňů závislosti u příspěvku na péči, upravit kritéria pro hodnocení míry závislosti
- ❑ upravit principy stanovení úhrad klienta za poskytované služby
- ❑ umožnit osobám, které se podílejí na úhradě nákladů ve formě spoluúčasti odečíst si tuto částku z daňového základu pro výpočet daně z příjmu fyzických osob

---

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

děkuji za pozornost

ladislav.prusa@fvp.slu.cz
